۱- در مورد گرامر و رشته‌ی ورودی زیر به سوالاتی که در ادامه آمده است پاسخ دهید :

$S \rightarrow S + S \mid S\,S \mid (\,S\,) \mid S^* \mid a$ with string $(a + a) * a$

الف) یک اشتقاق چپ (left-most derivation) برای رشته‌ی ورودی بنویسید.

ب) یک اشتقاق راست (right-most derivation) برای رشته‌ی ورودی بنویسید.

ج) یک درخت تجزیه برای این رشته بنویسید.

د) آیا این گرامر مبهم است یا غیرمبهم ؟ توضیح دهید.

ه) زبانی که این گرامر تولید میکند را شرح دهید.

الف)

$$S \rightarrow S\,S \rightarrow S * S \rightarrow (\,S\,) * S \rightarrow (\,S + S\,) * S \rightarrow (\,a + S\,) * S \rightarrow (\,a + a\,) * S \rightarrow (\,a + a\,) * a$$

ب)

$$S \rightarrow S\,S \rightarrow S\,a \rightarrow S * a \rightarrow (\,S\,) * a \rightarrow (\,S + S\,) * a \rightarrow (\,S + a\,) * a \rightarrow (\,a + a\,) * a$$

ج)

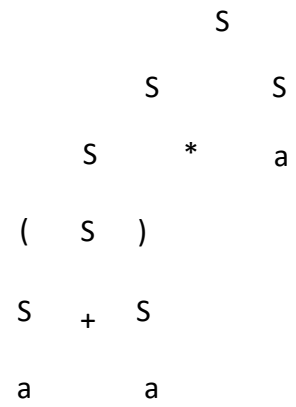

د)

$$S \rightarrow SS \rightarrow S * S \rightarrow S + S * S \rightarrow a + S * S \rightarrow a + a * S \rightarrow a + a * a$$

$$S \rightarrow SS \rightarrow S + S \rightarrow a + S \rightarrow a + SS \rightarrow a + S^* S \rightarrow a + a * S \rightarrow a + a * a$$

این گرامر مبهم است ، همانطور که در بالا دیدیم ، دو اشتقاق چپ مختلف برای یک عبارت ورودی وجود داشت که این نشانگر ابهام گرامر است.

جهت رفع ابهام ، میتوانیم اولویت گذاری کنیم .

ه) این گرامر سعی دارد به نوعی RE ها را تولید کند ، به این شکل که + بیانگر or است و عدم وجود هیچ اوپراتوری (منظور قانون SS است) به معنای concat می‌باشد و * همان Kleene Star است .

۲- گرامر را به گرامری تبدیل کنید که بازگشتی چپ مستقیم یا ضمنی نداشته باشد.

$A \rightarrow Ba \mid Aa \mid c$

$B \rightarrow Bb \mid Ab \mid d$

ابتدا بازگشتی های مستقیم B را حذف میکنم :

$'B \rightarrow AbB' \mid dB$

$B' \rightarrow bB' \mid \varepsilon$

حالا با درنظر گرفتن قانون جدیدB ، آنها را در قانون A جایگزین میکنم :

$A \rightarrow AbB'a \mid dB'a \mid Aa \mid c$

حالا بازگشتی های مستقیم A را نیز حذف میکنم :

$'A \rightarrow dB'aA' \mid cA$

$A' \rightarrow bB'aA' \mid aA' \mid \varepsilon$

در نهایت ، گرامر اصلاح شده به صورت زیر است :

$'A \rightarrow dB'aA' \mid cA$

$A' \rightarrow bB'aA' \mid aA' \mid \varepsilon$

$'B \rightarrow AbB' \mid dB$

$B' \rightarrow bB' \mid \varepsilon$

۳- گرامر زیر تلاشی جهت نوشتن گرامر عبارات شرطی بدون ابهام است . آیا ابهام برطرف شده است ؟ اگر هنوز گرامر مبهم است ، نشان دهید که ابهام وجود دارد ؟

$$
\begin{array}{lcl}
stmt & \rightarrow & \textbf{if } expr \textbf{ then } stmt \\
 & | & matchedStmt \\
matchedStmt & \rightarrow & \textbf{if } expr \textbf{ then } matchedStmt \textbf{ else } stmt \\
 & | & \textbf{other}
\end{array}
$$

مطابق زیر دو درخت تجزیه متفاوت برای یک رشته یکتا وجود دارد پس گرامر مبهم است.

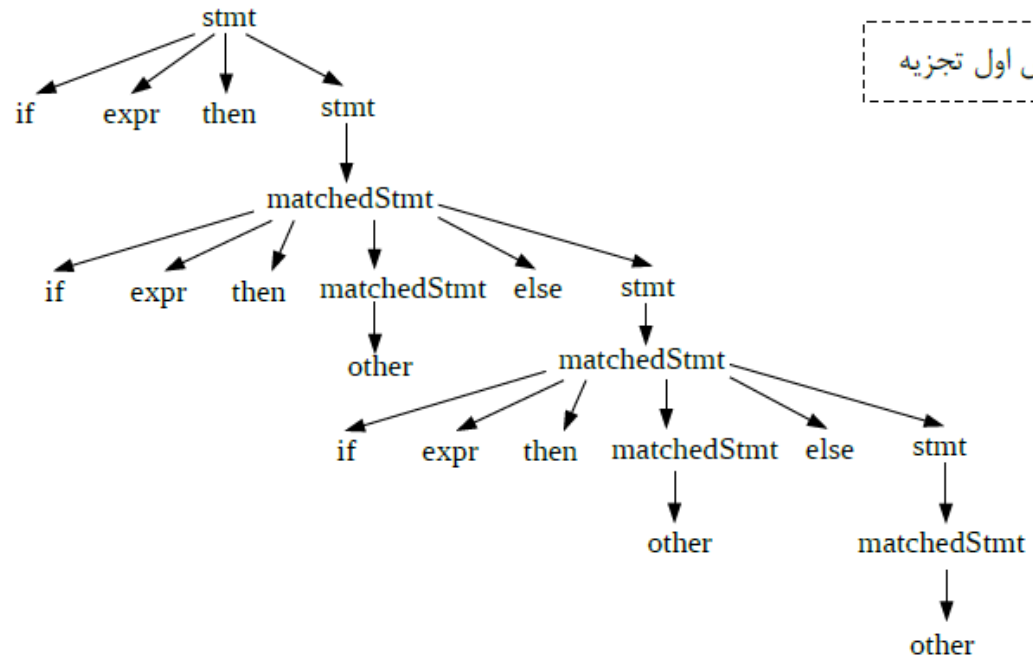

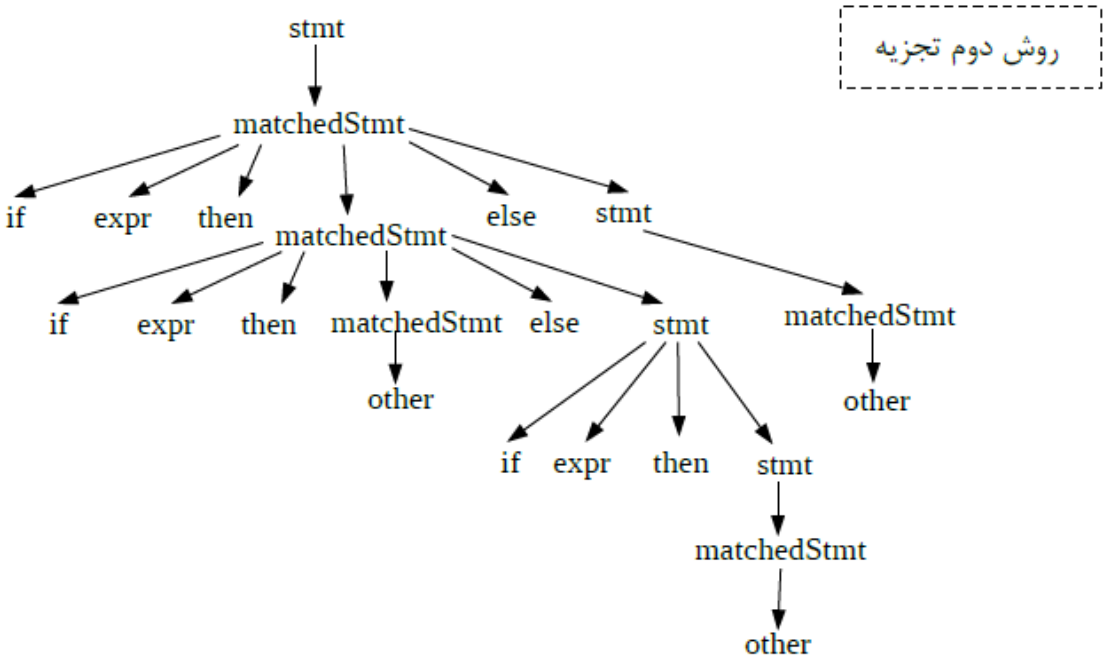

۴- برای گرامر زیر یک sudocode برای اجرای الگوریتم Recursive Descent به صورت بازگشتی بنویسید .

$$
\begin{aligned}
S &\rightarrow S \text{ and } S \\
&\mid S \text{ or } S \\
&\mid T \\
&\mid \text{a} \\
T &\rightarrow \text{a}
\end{aligned}
$$

پاسخ :

در این سؤال مشخص نشده است که RD به صورت پیشگو یا backtracked باشد. اما از آنجا که گرامر فوق ابهام دارد، دارای بازگشتی چپ است و نیاز به فاکتورگیری هم دارد، هیچ یک از دو روش backtracked و پیشگو برای آن صحیح کار نمی‌کند. برای اینکه الگوریتم RD به درستی کار کند باید گرامر ابهام نداشته باشد، دارای بازگشتی از چپ نباشد و نیاز به فاکتورگیری هم نداشته باشد.

برای رفع ابهام می توانیم ابتدا اپراتورهای قواعد گرامر را اولویت بندی کنیم و گرامر جدیدی برای زبان گرامر اولیه بنویسیم سپس در گرامر جدید بازگشتی از چپ وجود دارد که آن را حذف میکنیم. پس در اینصورت مطابق زیر خواهیم داشت:

$$
\begin{aligned}
S &\rightarrow S \text{ or } R \mid R \\
R &\rightarrow R \text{ and } T \mid T \\
T &\rightarrow \text{a}
\end{aligned}
$$

$$
\begin{aligned}
S &\rightarrow RS' \\
S' &\rightarrow \text{or } RS' \mid \varepsilon \\
R &\rightarrow TR' \\
R' &\rightarrow \text{and} TR' \mid \varepsilon \\
T &\rightarrow \text{a}
\end{aligned}
$$

```
Match(token x) {if (*next == x) {next++; return true;}
                else return false;}
main(){
  S();
}
```

اکنون اگر RD را به صورت backtracked بنویسیم به صورت زیر خواهد بود:

```
 bool S() { return R() & S'() }
bool S'(){ save=next;
        return {match('or') & R() & S'(); } || {next=save; return}
}
bool R(){ return T() & R'();}
bool R'(){ save=next;
        return {match('and') & T() & R'(); } || {next=save; return}
}
bool T(){ return match('a') }
```

و اگر RD را به صورت predictive بنویسیم به صورت زیر خواهد بود:

```
bool S() { if *next=='a' { R(); S'(); } else Error}
bool S'(){ if *next=='or'){ match('or'); R(); S'(); }
        else if *next==$ return
          else Error}
bool R(){ if *next=='a' {T(); R'();} else Error}
bool R'(){ if *next == 'and'){ match('and'); T(); R'(); }
            else if *next=$ return
          else Error}
bool T(){ return match('a') }
```

5- الف) خیر زیرا گرامر هم دارای تداخل first ، first و هم دارای بازگشتی چپ است پس LL1نیست.

ب) شرط لازم و کافی برای LL(k) بودن گرامر مطابق زیر است :

یعنی برای هر قانون $A \rightarrow \alpha \mid \beta$ داریم :

1. $first_k(\alpha) \cap first_k(\beta) = \emptyset$
2. if $\beta \rightarrow^* \varepsilon$ then : $follow_k(A) \cap first_k(\alpha) = \emptyset$

گرامر اولیه LL(k) نیست زیرا به ازای هر k می توان گفت :

aa .. a (k number)∈ Firstk(Ax)

aa .. a (k number)∈Firstk(Ay)

aa .. a (k number)∈Firstk(aA)

در حالی که اگر بازگشتی چپ را حذف کنیم خواهیم داشت :

A → aabA' | aAA'

A' → xA' | yA' | epsilon

گرامر فوق یک گرامر LL(3) است زیرا :

First1(aabA') = {a} , First2(aabA') = {aa}, First3(aabA') = {aab} ,

First1(aAA') = {a} , First2(aAA') = {aa}, First3(aAA') = {aaa }

Fallow3 (A') = {$} ∩ first3(xA') = ø

Fallow3 (A') = {$} ∩ first3(yA') = ø

اولین K ای که موجب تداخل نمی شود k=3 است پس این گرامر یک گرامر LL(4) و به طور کلی LL(K) برای k>=3 است.

ج)

گرامر LL(1) معادل مطابق زیر است.

A → aaTS

T → b | aT

S → xS | yS | epsilon

د)برای هر گرامر LL(K) با فاکتور گیری K-1 توکن اول می توان گرامر معادل و LL(1) طراحی کرد به عبارتی قدرت تجزیه گر LL(K) و LL(1) مشابه است.

۶- (سوال اختیاری) گرامر زیر را در نظر بگیرید و فرض کنید e , s ترمینال هستند. جهت حل ابهامی که در بسط اختیاری else (در غیرپایانی stmtTail) پیش می‌آید ، هر جا از ورودی ، else دیدیم آن را مصرف می‌کنیم. بدین ترتیب می‌توانیم یک تجزیه‌گر پیشگو (predictive parser) بسازیم. با استفاده از ایده سمبل‌های هماهنگ ساز (synchronizing) به سوالات زیر پاسخ دهید.

الف) برای این گرامر یک جدول تجزیه بسازید که خطاها را نیز اصلاح کند.

stmt	→	**if** *e* **then** *stmt stmtTail*
	|	**while** *e* **do** *stmt*
	|	**begin** *list* **end**
	|	*s*
stmtTail	→	**else** *stmt*
	|	ϵ
list	→	*stmt listTail*
listTail	→	; *list*
	|	ϵ

قواعد از 1 تا 9 به ترتیب نامگذاری شده اند.

First(if e then stmt stmtTail) = {if}

First(while e do stmt) = {while}

First(begin list end) = {begin}

First(s) = {s}

First(else stmt) = {else}

First(stmt listTail) = {if , while, begin, s}

First(; list) = {;}

Fallow(stmt) = {$, else, ; , end }

Fallow(stmtTail) = {$, else, ; , end}

Fallow(list) = {end}

Fallow(listTail) = {end}

	if	then	while	begin	s	do	else	;	end	e	$
Stmt	1		2	3	4		s	s	s		s
stmtTail							5 6 حذف	6	6		6
List	7		7	7	7				s		
listTail								8	9		